

המאיר לארץ

ניצוצי אור יקרים המאירים ומלהיבים לב האדם לאבינו שבשמים, מלוקט מהספר הקדוש 'אור לשמים' נשיא נשיאי הלוי אספקלריא המאירה' הרה"ק רבי מאיר הלוי מאפטא זי"ע

ניצוצי אור

עונה ושפלות

האדם צריך להשפיל עצמו לה' ועל ידי זה מוריד שפע ממעלה וידבר משה אל ראשי המטות וכו' [לכני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'] (ב. א.).

נראה לי אדיאט בזוהר הק' (ח"א קכב. ב.): 'מאן דזעיר הוא רב ומאן דרב הוא זעיר' [מי שמשפיל עצמו הוא באמת גדול, ומי שמשפיל את עצמו הוא קטן], **נמצא צריך האדם להשפיל דעתו לפני המקום ב"ה, ובדרך זה ילך כל הימים ואז ישכיל ויצליח, כי הוא דרך סלולה לעבודתו יתברך שמו.**

[והנה] להדבק במדותיו כתיב [שנאמר (דברים יא. כב.): 'ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו'], כי כמו שהש"ת ברא והמציא עולמו יש מאין ברצונו הטוב והפשוט, כמו כן ההולכים בדרכיו על ידי מדת 'אין' שבקרבם ומסתכלים תמיד בקטנותם, על ידי זה יכולים להוריד שפע' מבחינת 'אין מול ישראל' (שבת קנז. ב. וראה בזוה"ק בכמה מקומות שהכוונה שמדת 'אין' הוא המול של ישראל).

זה פירוש הכתוב: 'וידבר משה אל ראשי המטות', פירוש שהם ראשים ואף על פי כן הם בחינת 'מטות', שהם נבזים ושפלים בעיניהם, ומדריגה זאת למד משה לכל 'בני ישראל' שילכו תמיד בדרך זה.

צדיקים

הצדיק ממשך לדבקים בו השפעות ממעלה ושיכולו לנצח יצאם אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא (לא. ד.).

נראה לי, דהנה כתיב 'אלוף חכמה אלוף בינה', מבואר על פי דברינו שפירשונו כבר, שהעיקר הוא להמשיך מראשית עליון [הספירה של 'חכמה נקראת ראשית חכמה, ולכאורה הכוונה: 'אלוף חכמה אלוף בינה שמשמש מספירת חכמה דרך ספירת בינה] עד מדריגה התחתונה, והעבודות הצדיקים הוא כן ועושים זאת תמיד, **ומי שהוא דבוק אצל הצדיק הגם שהוא בעצמו אינו יכול לעשות זאת, אבל הצדיק ממשך עליו כל הנ"ל.**

זה פירוש הכתוב: 'אלף למטה אלף למטה', רומז ל'אלוף חכמה אלוף בינה', דהיינו הצדיק ממשך משם עד מדריגה התחתונה לכל מטות ישראל. 'תשלחו לצבא' - הצדיק ממשך לכל אחד שיהיה בבחינת 'איש צבא, כי בעת שהלך הרע מהאדם, אז בעת ההוא היצר הרע מחליש האדם לבלתי נתון להעלות עצמו, וצריך האדם להיות בהנהגה הוא לאיש גבור חיל לבלתי שמוע אליו, וזה 'תשלחו לצבא' - שיהיה כל איש ואיש צבא, כי הש"ת נקרא 'אבות' ואנחנו בני ישראל הם אנשי הצבא דיליה [שלו], וצבאו בזוה"ק (ח"ג ע"ד. א.): 'וי"ד רישא דחרבא, תרין פסיפות תרין הה"ן', וא"ו גופא דחרבא' [הי"ד של שם חו"ה הוא ראש חרב שני הה"ן שני חדי חרב, והוא"ו הוא גוף חרב], ואנחנו בני ישראל מקושרים בהו"ה ב"ה, וזאת הוא כלי זיין שלנו.

דבר העורך

ב"ה שאנו עומדים היום בפתח הגליון השני של 'המאיר לארץ', בעת הוצאת הגליון לראשונה, חשבנו לפרסמו רק פעם אחת.

אך 'רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום', שנתלגלג בפנינו המאמר המובא בעמוד ב', ובו כותב רבינו שאחד מהדברים המקרבים הגאולה הוא ענין האבת ואחדות ישראל, מה שבני ישראל מתאספים יחד ומשגיחים על תיקון העולם, ועל כך כותב רבינו בלשונו הטהור 'ודבר זה צריך לפרסם'.

מכיון שכן ובגלל שרבים אומרים לי מי ידאגו אור כי 'טוב', והרבה רצו ליהנות עוד מאספקלריא המאירה' מדברי תורתו של רבינו, הו"ל לרגל יומא דהילולא קדישא שחל ביום ו' שבוע זה כ"ה תמוז, גליון נוסף, ובו מאמרים מלוקטים מפרשת מטות מסעי, וכן כמה ענינים מלוקטים על ימי בין המצרים וקירוב הגאולה.

כמו שכתבנו בגליון הקודם, הבאנו את דברי רבינו בלשונו הק', רק הוספנו כותרות, הערות ובאורים במקום הצורך, בנוסף פתחנו ראשי תיבות ושינינו הלשון בטעות המוכח שהוא טעות הדפוס, כמו כן השמטנו מהמאמרים הדברים שקשים להבינם ובמקום ההשמטה ציינו בשלש נקודות. והגנו להבהיר שכל ההוספות נכתבו על דעת העורך בלבד, ואין אנו מתיימרים לקבוע שזה כוונת רבינו, אלא כתבנו בדרך האפשר בלבד, וה' הטוב יכפר אם שגינו.

ונסיים בברכה, שמשמים יזרח ה' אור ליהודים, ובזכות הפצת תורת רבינו ניושע בטובות וישועות נגלות [ראה במדור 'ענינא דיומא' ד"ה 'דבר בעתו מה טוב'] ונזכה לאורו של משיח במהרה בימינו אמן.

מכון המאיר לארץ'

הודעה ובקשה

העלון הבא תצא לאור א"ה לפרשיות 'זאתחנן' ו'עקב', מי שרוצה לקבל העלון בקביעות, ישלח אימייל לכתובת mailech8564@gmail.com ולמי שאין כתובת אימייל יתקשר למס' 053-3188564 ונשלח דרך הפקס בלי נדר.

מי שרוצה ליטול חלק בהפצת תורתו של רבינו האור לשמים' זי"ע 'פנה להנ"ל, ובזכותו הק' יתמלא כל משאלותיו לטובה.

זאת נדבת

נכדי המחבר הק'

הרה"ח ר' **בנציון גרסנהויז** ה"ו

הרה"ח ר' **הערשל גרסנהויז** ה"ו

הרה"ח ר' **מנחם נחום הוכהייזר** ה"ו

הרה"ח ר' **חיים מאן** ה"ו

הרה"ח ר' **אברהם יוסף פרנקל** ה"ו

שהשתתפו בעין יפה וברור נדיבה בהפצת הגליון

לרגל יומא דהילולא קדישא של

הרה"ק ר' **מאיר בן שמואל הלוי מאפטא**

זי"ע בעל מחבר הספה"ק '**אור לשמים**'

זכות זקנם הק' המחבר יגן עליהם שיראו ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם נחת מצאצאיהם פריסה בהרחבה ואריכות ימים ושנים טובים

כל הנהגות העולם מונגהים על ידי הצדיק - האדם צריך שלא ישקע בטבע רק יאמין שפרנסתו נמשך מהצדיק למעלה מדרך הטבע... נקדים לפרש הפסוק (דברים ת. א.): 'לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם', דהנה כאדמו"ר מוהרי"י זצלה"ה **מולבלין** פירש [הגמרא] (חגיגה יד. א.): 'כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נברא מלאך [אחד]' וכו', והקשה מה רבותא שמושבח להקב"ה בזה [שעל ידי דיבורו נברא מלאך, הרי כל הבריאה היה אפשר לברוא במאמר אחד (ראה דברי אמת' פרשת ויגש ד"ה 'ויגש אליו)].

ותירץ דהנה הש"ת ב"ה נעלה ומרומם אין לו שום תואר ותמונה כלל, ומה שמצוינו בתנ"ך: 'יד ה' עיני ה' דומיהן, זה רומז על נשמות ישראל שהם איברי השכינה כביכול. זה פירוש הגמרא 'כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה', רומז על הצדיקים, 'נברא מלאך', והכל ניהא, עד כאן דבריו.

ובזה יבוא לבאר הפסוק 'לא על הלחם לבדו', כי כוונת האדם והמשכו צריך להיות למעלה מהזמן, ולא להיות משוקע בטבע חלילה [שלא יחשוב שפרנסתו תליה בדרכי הטבע], ואיתא בסידור האר"י זצלה"ה (שחרית דשבת) **'ממכון שבתו השג"ח'** (תהלים י. ד.) ראשי תיבות 'משה', [נ]פירוש דבריו, **השש"ת מסר השגחתו שיהיה על ידי הצדיק, והנהגות העולם יהיה על ידי הצדיק, לא כאשר דימו זרים שהעולם בטבע נוהג חלילה, וחלילה לחשוב כן, רק להאמין שהשגחתו מאתו יתברך שמו, ויתן הנהגות העולם להצדיק שבודו.**

זה פירושו: 'לא על הלחם לבדו', כי כשאדם חושב [ש]הצטרכותו [באה] מהטבע נקרא 'לחם לבדו', שהוא לבד, כי 'טבע עבידא דבטל' [שדבר שנוהג על פי טבע מתבטל בסוף], וכשכוונתו הוא למעלה מהזמן נקרא 'לחם מן השמים', וזה הורה לנו התורה הקדושה: 'לא על הלחם לבדו יחיה האדם' - דהיינו **שלא להיות משוקע בטבע, רק 'על כל מוצא פי ה' - [פי ה] נקרא הצדיקים** [שהם איברי השכינה כנ"ל], 'יחיה האדם' - משם נמשך לאדם פרנסתו³.

תפילה

גם כשמזכירים י"ג מדות של רחמים בלי כוונה כראוי הן אין חזרות ריקם

...כבר פירשנו המשנה (אבות פ"ד מ"ב): 'בעל כרחך אתה נוצר', כי הש"ת רוב רחמיו הבטיחנו כשנתפלל לפניו כסדר הזה, ונזכיר לפניו הי"ג מדות של רחמים שאינן חזרות ריקם' (ר"ה י. א.), **הגם שלא יהיה התפלה כל כך בבהירות כראוי אף על פי כן קיים לנו הבטחתו.**

זה 'בעל כרחך אתה נוצר' - דהיינו שנשיג מבחינת נוצר' מ"ג מדות של רחמים, יהיה איך שיהיה תעשה לנו כמו שהבטחתנו...

³ וראה עוד מה שכתב רבינו בפרשת בחוקותי (ד"ה 'ואכלתם ישן נושן'): 'ונראה לי, כי צדיקים ההולכים בעבודת הש"ת, מרגילים עצמם שהעבודת שלהם יהיה שלא כדרך הטבע, כי הטבע עבידי דבטלי, אבל הש"ת ב"ה ברא בשביל עמו ישראל להשיב להם דבר דלא פסיק לעלמין [דבר שלא נפסק לעולם], וצריכין הבני ישרא' לעורר מלמטה גם כן בכח עבודתם שלא כדרך הטבע, וזאת נוכל להשיג על ידי בחינת 'אין', שהאדם הוא בעיניו כאפס וכאין, ואברהם אבינו ע"ה היה בעיניו כעפר וכאפר, כמו שאמר (בראשית יח. כז): 'ואני עפר ואפר', ולזה היה יכול לעורר ההשפעה מבחינת שלא כדרך הטבע'.

¹ ראה בפרשתנו בד"ה 'וממחיצתם תקחו': 'כי קודם החטא [היו] שני מאורות הגדולים שניהם שוים, ואחר מיעוט הירח אין שום דבר שיהיה בתכלית השלימות, וכמו כן האדם הגם שהוא צדיק וישר ועוסק בתורה, אף על פי כן צריך להיות בעיני עצמו שאינו עדיין בתיקון, והאדם ההולך בדרך שזכרנו הוא שפל בעיני עצמו, וזכה לאור התורה הקדושה וליחוד עליו, ויכול להשפיע שפע לכל העולמות'.

² כמבואר ברמב"ם (הל' יסודי התורה, פ"ד ה' א'): 'וכל המחובר מארבעה יסודות אלו [אש רוח מים ועפר] הוא נפרד בסוף, יש שהוא נפרד לאחר ימים אחדים ויש שהוא נפרד לאחר שנים רבות'.

ענינא דיומא - בין המצרים וקירוב הגאולה

בדור הקרוב למשיח עיקר התיקון הוא על ידי האמונה בה' **היום אתם יוצאים בחודש האביב** (שמות יג, ד).

...הנה בדורות הראשונים היה תיקון נפש שלהם על ידי סיגופים, כדי לשבר את הקליפות ולהבדיל המסכים המבדילים מהנשמה, אבל עתה הדור הקרוב למשיח צדקינו תיקונם קל ואינם צריכים לסיגופים, ותיקונם הוא על ידי אמונה שמאמינים באלקי עולם, ובאמונתם יחיו.

זהו פירוש הכתוב: 'היום אתם יוצאים', פירוש שהנשמות שלכם יצאו מעומק הקליפות לעלות לשורשם, 'בחודש האביב' רומז לתיקון כשר [לתיקון שקל לעשותו, שהוא האמונה כנ"ל], כמו החודש הזה שהוא בכשרותו [שהוא חודש קל לצאת לדור שאין בו חמה קשה ואין בה צינה קשה, ולכן יצאו אז בני ישראל ממצרים] (במד"ג, ו). (פרשת בא)

כשיהא ברור לכל יחידתו של הקב"ה בעולם ושאינו מציאות אחרת מלבדו יבוא משיח

דבר בעתו מה טוב מה שאמרת בסיום מסכת ברכות בימים שמראש חודש [אב] עד התענית.

הדרן עלך הרואה וסליקא לה מסכת ברכות. ובאר גם כן פירוש הפסוק (שמואל א. ט. ט): 'כי לנביא היום יקרא לפנים הרואה', כי החילוק בין נביאות משה רבינו ע"ה לשאר נביאים הוא, שמשה רבינו ע"ה ניבא ב"ה הדבר, היינו שראה ב'אספקלריא המאירה', ושאר נביאים נבאו רק בחזיון, דהיינו ב'אספקלריא שאינה מאירה' (ספרי מטות, א). [ראה ברשי' (סוכה ב, ב): "אספקלריא" - מחיצה שחוצצת ביניהם לשכינה, 'מאירה' - כמראה זו שראוהו בה, ויש צדיקים שאין מאירה להם כל כך, ואין יכולים לראות ממשי], ובחינת שמואל הנביא ע"ה היה גם כן מ'אספקלריא המאירה', כי 'שקול שמואל נגד משה ואהרן' (תנחומא צו, יג) כדכתיב (תהלים צט, ו): 'משה ואהרן בכהנו ושמואל בקוראי שמו'.

זהו פירוש הכתוב: 'כי לנביא היום יקרא לפנים הרואה', דהיינו [שלפנים היו הנביאים בחינת 'הרואה'] שרואה באספקלריא המאירה, ולגאולה שאנו מצפים במהרה בימינו יחזור לנו בחינת נבואה שהיה מקדם, דהיינו שינבאו ב'אספקלריא המאירה'.

והנה עבדות משה רבינו ע"ה היה... **להמשיך שיקבע בלב כל איש ישראל יחידתו יתברך שמו, ולא [ושאין] שום דבר אחר ולא שום מציאות אחרת, וכולם מקטנים ועד גדולים ידעו ויכירו שרק יחידתו יתברך שמו הוא בעולם, ועל ידי זה יומשך בחינת 'יחידה' [היא המדינה הגבוהה של הנשמה, שחמש מדינותיה ידעו ויכירו: נפש, רוח, נשמה, חיה ויחידה] למשיח צדקינו, ויהיה גאולה שלימה, וזה היה עבודת משה רבינו ע"ה בדורו, וכמו כן תמיד צריך להיות עבודתו בדרך זה.**

זהו פירושו: 'הדרן עלך הרואה' - כשתתהפך תיבת ה'רואה' יהיה מזה אור ה"א [כלומר, תיבת 'אור' ואת ה"ה], דהיינו שנוכה שיומשך אור ה' לעולם, רומז לבחינת 'יחידה'.. ויחזור לנו גם כן שבחינת נבואה יהיה גם כן בבחינת 'רואה', דהיינו ב'אספקלריא המאירה' כנ"ל.

'וסליקא לה מסכת ברכות' - אז נוכח שהברכות יהיה להם עליה, ויהיה לנו ברכות וישועות גלויים לעין כל, כי באמת הכל טובות מאתו יתברך שמו רק שהם בהסתר

מאוד, גם הימים האלו שבין המצרים המה ימים קדושים וגבוהים מאוד, כדאיאת בהאר"י הק' זלה"ה, רק שהם בהסתר, אבל כשנוכה לבחינת 'יחידה' שיומשך לעולם, אז הברכות יתגלו לעין כל, והכל ידעו ויכירו הברכות והטובות, יהי רצון שנוכה לזה במהרה בימינו אמן כן יהי רצון. (ליקוטים)

דבר זה צריך לפרסם...

ע"י שיהיה אחדות בכלל ישראל וישגוה על תיקון העולם יזכו לגאולה ולהמתקת הדינים

והיה עקב תשמעון וכו' (דברים ז, יב).

דהנה כתיב (זכריה ד, ז): 'ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים', דהנה עתה בדור הזה צריכים אנחנו לתקן רגליו ד'אדם קדמון'⁴ [כיניו לעולם גבוה], ועיקר התיקון תלוי שיהיה אהבה ואחוה ודביקות בין אומה הישראלית, ודבר זה צריך לפרסם, אף על פ שהדור הזה נוכל לומר עליו שהוא דור דעה⁵, אבל כל אחד אינו רוצה כי אם בתיקונו ואינו משיגה על כלל ישראל, והעיקר להשיגה על התיקון העולם...

זהו פירושו: 'והיה' - לשון שמחה (בר"ר מב, ג), שיהיה שמחה לפני הבורא ב"ה, 'עקב תשמעון' - 'עקב' רומז על עוקבא דמשיחא, 'תשמעון' - לשון אסיפה, דהיינו בעוקבא דמשיחא יתוקן העוקביים במה שישראל מתאספים יחדיו ויש ביניהם אחדות, ועל ידי זה יזכו לגאולה ויומתקו כל הדינים, וזה מרומז בתיבות 'תשמעון את המשפטים האלה', כי 'אלה' רומז על דינים ח"ו, וכשיהיה אחדות בין ישראל אז יוכלו להמתיק הדינים... (פרשת עקב)

התיקון של דור האחרון הוא להתאסף אצל הצדיק

ועל ידי זה זוכים למחילת עוונות ולהשפעת טובות

...דהנה בדרא בתראה [בדור האחרון] העיקר לתקן העקבות משיחא, ובזה שבני ישראל מתחידים ומתאספים יחד אצל הצדיק מתקן עקבות משיחא, ועל ידי זה נוכח לחבר יחד התרין משיחין [משיח בן יוסף ומשיח בן דוד], ויהיה הגאולה במהרה...

וכדומה לזה ראיתי פירוש מהאר"י זלה"ה על פסוק (תהלים מ, ו-ז): 'כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו', כי 'כל ישראל בני מלכים הם' (שבת פ"ד מ"ד), וזה פירושו: 'כי הנה המלכים נועדו', בזה שבני ישראל מתאספים יחד, 'עברו יחדיו' - הקב"ה מעביר להם כל עונותיהם, 'על כן המה ראו כן תמהו' - שכולם יראו ויתמהו על כל הטוב שהש"ת ישיפע לנו.

וכאשר פירש כבוד אדמו"ר מוהר"י [מלובלין] זצלה"ה [את הפסוק] (תהלים פו, ה) 'טוב וסלח' - שהש"ת ברוך הוא ברוב רחמיו וחסדיו, לא די שמוחל לנו כל עונותינו אלא שמשפיע לנו עוד טובות הרבה, עד כאן דבריו הקדושים... (פרשת ויגש ד'ה יגש אליו)

יש לחכות לביאת המשיח ולפעול ע"י עבודתנו לקרב ביאתו עוד 'ואת מצותי תשמרו' (ויקרא כו, ג). פירוש שתחכו לביאת משיחינו, כמו שמובא (ב"ב עקרי האמונה) 'אחכה לו [בכל יום שיבוא], וזה 'את מצותי' - לשון 'נגיד ומצוה לאומים' [שמשיח יהיה נגיד על האומות ומצוה אותם כמו שהאדון מצוה על עבדיו] (ישעיה נד, ד, וברד"ק שם), [כפול הלשון 'נגיד ומצוה] רומז על תרין משיחין [משיח בן יוסף ומשיח בן דוד], 'תשמרו' - תחכו תמיד לביאתם מהרה כי בוודאי יבואו אלינו, ותשמרו' הוא [מ]לשון 'ואביו שמר את הדבר' (בראשית לו, יא). 'ועשיתם אותם', פירוש שתפעלו על ידי עבודתכם לקרב ביאתם במהרה בימינו אמן. (פרשת בחוקות)

עיקר תיקון הדור האחרון הוא תיקון הברית

והוא על ידי לימוד סתרי תורה

...איאת בזה"ק (ח"ג קכד, ב): 'בהדא יפקון מן גלותא' [בספר זה 'הזוהר הק' - יצאו בני ישראל מן הגלות], וגם הרב האלהי מוהרצ"ו זצלה"ה כתב שמה שנאמר (חגיגה יג, א): 'אין לך עסק בנסתרות', זה קאי על דורות ראשונים, אבל בדרא בתראה [בדור האחרון] אדרבה נחת רוח לפניו יתברך שמו לעסוק בסתרי תורה. ועסק בנסתרות הוא תיקון גדול לברית.

זהו פירוש (תהלים כה, יד): 'סוד ה' ליראי ובריתו להודיעם'... כי עיקר התיקון של דרא בתראה הוא תיקון הברית, ותיקונו צריך להיות נמשך מסוד ה'... זה 'ובריתו להודיעם'. (פרשת פנחס ד"ה יבויים השבת)

בין המצרים הם ימים קדושים בהסתר

ומועילים מאוד לתשובה וגם מסוגלים לפרנסה

...והענין יציאת מצרים הוא בעולם ובשנה ובנפש, בעולם ובנפש כבר זכרנו⁶, ובשנה גם כן והוא ענין 'בין המצרים', כי הימים האלו הם ימים קדושים מאוד אבל הם באתכסייא [בהסתרה], ובכל שנה ושנה נתקנו יותר ויותר.

והם כ"א יום כמנזן [השם] אה"ה, כי על ידי תשובה נתקנו, והימים האלו מסוגלים מאוד לתשובה, הגם ש'שערי תשובה לא ננעלו' (דב"ר ב, יב) ומועיל תמיד לדופקי בתשובה, אבל אותן הכ"א יום שבין המצרים הם מועילים יותר.

זהו פירוש הגמרא (קדושין כב, ג): 'קרקע נקנית בכסף ובשטר ובחזקה, ו'מאימתי היא חזקה מכי דייש אמצרי' (בבא קמא ט, א), כי השכינה כביכול נקרא 'קרקע' (ת"ד ת' יט לט, א), דהיינו מאימתי השכינה נקנית לאדם [על ידי תשובה], מ'כי דייש אמצרי', רומז לימי המצרים שהם מסוגלים לפרנסה, כי הם כ"א יום כמנזן אה"ה [שהוא שם המורה על סוד התשובה]... וצינור וברכה של פרנסה הוא שם שד"י [כיון ששם זה מורה] 'שדי בברכותינו' [שש לו די ברכות להשפיע לכל] (ע' רשי' בראשית כה, ג), ושם של שד"י יש לו ששה צירופים [היינו ששה אופנים אך יכולים לסדר אותיותיו] ואחד [מהם] הוא ד"ש, וזה מ'כי דייש אמצרי' - שממשיך פרנסה ושפע ממי 'שדי בברכותינו', 'אמצרי' לימי המצרים, שהם מסוגלים לזה. (פרשת בלק ד'ה יקל מוציאם ממצרים).

⁴ זאת כי דבר זה אין לו הפסק, וכאשר תיקן דבר זה אזי בא לעולם חדש עד ששם לא ניכר אם עשה מאומה וצריך להתחיל מחדש. זהו סוד שאנו מחויבים להכיר יציאת מצרים בכל יום, כי האדם הפרטי הוא בכל יום בבחינת 'ציאת מצרים', ויוצא גם כן 'ברכוש גדול' - היינו הניצוצות שלו וכל הענינים השייכים אליו יוצאים גם כן עמו".

⁷ ראה בעלון של פרשת פנחס בערך תשובה.

⁶ תחילת המאמר מדבר בענין יציאת מצרים בעולם בנפש, ולתועלת הציבור נביאו כאן: "...הנה כמו שהיו אבותינו במצרים משוקעים בטומאה, עד שהש"ת ברוב רחמיו שידד מערכות והוציאם מאפילה לאור גדול ויצאו ברכוש גדול... כמו כן נפש הפרטי שהוא משוקע ביצר הרע נקרא בחינת 'מצרים', וכשנודע לבו אותו להעלות עצמו ממנו, והש"ת ב"ה עוזר לו ומתקן עצמו הוא נקרא בחינת 'ציאת מצרים', ובכל יום יום יש לו בחינה

⁴ ראה מה שכתוב רבינו בפרשת תרומה (ד"ה 'ומלקחיה ומחנותיה'): 'כי אנו נקראים רגלים מא"ק [קונו] גלילי דמשיחא' (זוהר ח"ב רנח, א), כי בכל דור דור יש להם חלק מנשמת אדם הראשון, וזהו דרא בתראה של משיח צדקינו נקראים בחינת רגלים מא"ק".

⁵ כידוע שהיה רבו החוזה' מלובלין מאות תלמידים בעלי רוח הקודש (ראה נפלאות הרבי אות קמט).

